

bioland



ТРИВАЛЕ ЗБЕРІГАННЯ КАРТОПЛІ

→ Завдання, яке постійно доводиться вирішувати при вирощуванні картоплі

АВТОРИ:

Вільфрід Драйер, експерт-консультант Асоціації з органічного сільського господарства Німеччини

Вінценц Шпенгле, експерт-консультант Асоціації органічних виробників Німеччини

ТЕМА СТАТТІ:

Якісне зберігання картоплі починається з вибору сорту і не обмежується забезпеченням поживними речовинами та водою. Надійного захисту від передчасного фізіологічного старіння картоплі можна добитися шляхом уникнення чинників стресу.

Мережа роздрібною торгівлі продуктами харчування прагне мати в своєму розпорядженні органічну картоплю від національного виробника впродовж всього року.

Однак для цього потрібно, щоб картопля без втрат у якості могла зберігатися протягом тривалого часу, приблизно до кінця червня. Вимоги до зберігання такого товару суттєво відрізняються від вимог до партій картоплі із терміном збереження до весни.

Вибір правильного сорту та забезпечення оптимальних технічних умов є важливою запорукою довготривалого зберігання. Але цього аж ніяк не достатньо: важливу роль у тривалому зберіганні відіграють чимало інших моментів. Всі вони пов'язані з мінімізацією впливу стресових чинників з моменту посадки картоплі і аж до її зберігання. Адже стрес завжди призводить до фізіологічного старіння, яке може зумовити передчасне проростання бульб. Стан спокою може перериватися найрізноманітнішими факторами або їхньою взаємодією, внаслідок чого картопля починає рано проростати, стає м'якою і втрачає свої товарні якості.

Створення сприятливої структури ґрунту

По суті, будь-яке відхилення від



Картопля для тривалого зберігання. Щоб добитися успіху, потрібна врахувати все ще на етапі вирощування.

відміну від зернових картопля має дуже слабку кореневу систему. Засвоєння більшості поживних речовин і ріст бульб відбувається переважно в межах десяти тижнів. Щоб забезпечити оптимальні умови для росту картоплі, потрібна хороша структура ґрунту, а також достатня кількість поживних речовин і води. Якщо ґрунт твердий (щільний), у рослин надто мало простору для росту кореневої системи.

В такому разі рослина починає швидко відчувати нестачу води та поживних речовин. Погана структура ґрунту може призвести ще й до сповільнення просочування дощової води і насичення ґрунту вологою.



Зрізи на картоплі свідчать, що пошкодження при копанні зменшують її здатність до зберігання.

Це, у свою чергу, сприяє поширенню бактеріальної м'якої гнилі, що значно скорочує терміни зберігання картоплі. Слід прагнути до якомога більш рівномірного початку росту картоплі. Багатьом сортам картоплі, придатним для тривалого зберігання, властивий яскраво виражений період спокою. Тому, якщо саджанці картоплі були попередньо охолоджені, їх потрібно "розбудити" тепловим шоком. Якщо цього не зробити або якщо сумарна кількість тепла виявиться недостатньою, картопля може зійти із запізненням або нерівномірно. Однак більшість сортів, придатних для тривалого зберігання, чутлива й до різкого переривання проростання у темряві, яке також може призвести до нерівномірного сходження. Нерівномірне сходження бульб зумовлює таке ж нерівномірне дозрівання внаслідок того, що листя картоплі, яка зійшла раніше, відмирає також швидше. В результаті рослини картоплі, що визріли раніше, зазнають впливу більш високих температур на поверхні ґрунту. Це, в свою чергу, зменшує тривалість генетично обумовленого періоду спокою. Аналогічний ефект нерівномірного сходження зумовлюється також ураженням бульб ризоктоніозом.

Захист гребенів від надмірного тепла

Фермер нічого не може вдіяти проти сильної спеки, що призводить до скорочення періоду спокою. Проте можна успішно боротися із впливами високої температури повітря й ґрунту. Наприклад, прямостоячі сорти картоплі з розлогою і

густою кроною краще затінюють гребені, аніж сорти із рідким листям, що швидко опадає у міжгребневий рядок при вітрі або сильному дощі. Дощування сприяє формуванню більш стійкої крони та кращому затіненню гребенів.

Навіть якщо картопля виростає в умовах мінімального стресу в період початкової стадії росту та формування основного врожаю, на фінішній прямій може статися багато чого, що може звести нанівець всі попередні зусилля. Високий вміст крохмалю робить картоплю більш вразливою до уражень. При органічному вищаванні видалення зеленого листя на бадиллі можливе лише шляхом випалювання або механічного знищення. Шляхом порівняно швидкого видалення листя в початковий період визрівання до певної міри можна зменшити вміст крохмалю.

Зрештою важливо забезпечити й можливість швидкого збору врожаю, адже в такому разі бульби із товстою шкіркою можна швидко зібрати й тим самим уникнути їхнього тривалого перебування в умовах високої температури гребеня. Збір врожаю слід проводити обережно, оскільки пошкодження зумовлюють не лише оптичні втрати в якості продукту чи вищий рівень відбракувань, а й впливають на тривалість періоду спокою (скорочують його). Чим більші бульби і чим вищий вміст крохмалю, тим вища уразливість картоплі до пошкоджень під час копання (чорна плямистість). При поганій структурі ґрунту бульби можуть зазнавати механічних пошкоджень грудками.

Швидке заповнення й охолодження картоплесховища

Важливо якомога швидше заповнити наявні сховища, щоб забезпечити рівномірний режим вентиляції з метою сушіння, заживання пошкоджень та зниження температури в камерах зберігання. Адже найбільші втрати у вмісті води відбуваються в перші дні. Звичайно ж, режим вентиляції повинен відповідати температурним особливостям року. Після заживання пошкоджень температуру необхідно швидко понизити, щоб забезпечити можливість тривалого зберігання картоплі. У картоплесховищах з механічним охолодженням не варто чекати на прохолодне зовнішнє повітря. За умови швидкого розміщення картоплі у сховищі й пониження температури відразу ж після заживання пошкоджень можна досягнути температури тривалого зберігання вже через чотири тижні після доставки картоплі до сховища.

Можна підвести такий підсумок: існує низка причин, що шкідливо впливають на тривале зберігання врожаю картоплі. При вирощуванні картоплі необхідно контролювати всі фактори, які піддаються впливу, аби забезпечити можливість оптимального росту картоплі. Навіть один-єдиний чинник, наприклад, структура ґрунту, пошкодження під час копання або занадто повільне охолодження, може суттєво погіршити придатність картоплі до зберігання.



Цей матеріал перекладено українською мовою проектом «Німецько-українська співпраця у галузі органічного сільського господарства».

© Всі права захищені

Повне чи часткове відтворення чи передача цієї публікації в будь-якій формі чи будь-якими засобами, в тому числі електронними, механічними, шляхом фотокопіювання чи запису чи у будь-який інший спосіб можливе лише за попередньої згоди авторів або видавців.